

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S posebnim blagoslovom

Njih Svetosti papeža Leona XIII.,

Njih Prezvšenosti kneza nadškofa goriškega

in prečastitega generaljnega ministra celega frančiškanskega reda
vreja in izdaje

P. Stanislav Škrabec,

mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 11. zvezka.

Popolnost obstoji v veršitvi volje božje	str.	321.
Življenje sv. Leonarda Portomavriškega		
XVII. pogl. Delovanje v raznih mestih, posebno v Rimu	„	324.
XVIII. pogl. Bratovščina; križev pot v Koloseji; misijon v Luki in Bolonji; vernitev v Rim; smert	„	329.
Sveti rožni venec. Žalostni del. IV. (Konec)		
6. Marija preblažena devica in žene jokajoče	„	335.
7. Veronika	„	337.
Sv. Tomaža Akvinskega Razlaganje Gospodove molitve „Očenaš.“		
VI. Peta prošnja. In odpusti nam naše dolge itd.		
25. Svet je sv. Duha, da prosimo Boga odpusčenja grehov	„	338.
26. Peta prošnja nas uči, da bodimo v strahu in ponižnosti	„	339.
27. Ta prošnja goji v nas upanje	„	339.
28. Zadolženje se po kesanju, časne kazni po odpustkih od- puščajo	„	340.
Vsakdanji kruh. 11. Za mesec november — listopad	„	341.
Marijina hišica v Loreti. (Konec)	„	343.
Velikansko romanje v Padovo	„	345.
Priporočilo v molitev	„	347.
Zahvala za vslišano molitev	„	349.

V GORICI.

Hilarijanska tiskarna.

1894.

Nekoliko slovenske slovnice za poskušnjo.

(Dalje.)

Sem spadajo:

1. mnogi v edinstvenem imenovalniku enozložni samostavniki moškega in ženskega spola, zlasti v prejšnjem š. pod št. 5. ¹⁾ navedeni: b'ê'g, bré'g itd., dalje: B'ó'g, c'è'p, cv'è't, čar'v, čol'n, da'n, da'r, drô'b, du'h, gla's, gra'd, gnô'j, h'ô'd, j'é'z, k'ó's, la'n, mó'ž, nó'ht, p'ô't (*Schweiss*), pró't, sa'd, sa't, si'n, stru'p, sv'è't, ta'st, ta't, tv'ó'r, u'k, vol'k; bār'v, c'è'v, g'ó's, h'ô't, ²⁾ pla'v, sla'st, š'č'è't, ré'bār. Vse te besede imajo v ed. rod., dv. in mn. im. in tož. naglas za zlog dalje: Boga', cèpa', čarva' itd. dva' bo-ga', bogò'va, bogò'vi, bogò've, dva' čarva', čarvjé', čarvé' itd., bārvi', cèvi', dvè cèvi', tri š'četi' itd., s predlogi; do mu', z d'ò'mù, lasé', za la'se; j'è'di', prez j'è'di; no'ći', do n'ò'ci; pol'ti', do pol'ti, skārbi', prez skār'bi, rebri', iz ré'bri. Dajalniki z naglašenim -u' so zdaj redki: Bogu', možu', na Goriškem sv'ètu'; ³⁾ dajalnik na -ò'vi: sinò'vi; sicer ostaja v dajalniku, razen v prejšnjem š. omenjenih, naglas na prvem zlogu: gra'dù; tako tudi v mes'niku: na gra'dù. ⁴⁾ V orodniku ed. in daj. mn. štev. je stara končnica -ò'm: Bogò'm, dùhò'm, gra'dò'm, ohranjena še v 16. stoletju, razen kjer je bil neposredno spred predlog: pred B'ò'gom, z du'hom, pod gra'dom; zdaj se povdaja vedno prvi zlog, tudi ko ni predloga spred. ⁵⁾ Neketere take besede pa hranijo naglas ' na prvem zlogu tudi v rodilniku in vse dalje: bru's, čl'è'n, dru'g, d'ó'b, gla'd, gnj'u's, grò'm, klj'u'n, kn'è'z, kr'ó'g, k'ó's (*Amsel*), li'st, ⁶⁾ l'ó'g, l'ó'k, ⁷⁾ slu'h, sra'm, s'ó'd, ⁸⁾ šu'm, v'í'd, zra'k.

2. Poleg nó'ht se sliši tudi noha't r. nohta'. Po tem zgledu se ravnajo, ali so se ravnali nekedaj: hàba't, làka't, loca'nj', peda'nj', osa't, sārpa'n, s'èča'n, viha'r rod. hàbta', làhta', itd., zdaj je navadnije hàba'ta itd. ⁹⁾ Sem spadajo dvo-zložni: gol'ó'b, g'òsp'ò'd, koma'd, kora'k, kore'n, liša'j, luča'j, obla'k, obò'd, pe-

¹⁾ Tudi spodaj v opazki.

²⁾ Dalm. „hut ali luba“.

³⁾ Sv'ètu', pisano „l'vitu“ se rabi v starih knjigah pogostoma; rejši so drugi tako naglašeni dajalniki, Hipolit, Tom. à Kemp. 22: „k' v'isokimu žianú“, 411: „h'čimu vezh'nimu myrú“.

⁴⁾ V starih tiskih se nahaja samtertja mestnik z naglasom na končnici; Traber: „po letim Yukei“, Kastelec: „v' omi veliki rizhei“ (berit: v u'k'è', r'è'č'è').

⁵⁾ Na Goriškem pa sem slišal še: z mojim sinò'm, možò'm.

⁶⁾ V starih spisih se najde še pogosto: listu', listò'vi (pisano: „l'ftuvi“) itd.

⁷⁾ Dalm. „lokuvi“.

⁸⁾ S'ó'd je Fass, Gericht bi bilo s'ó'd, s'ó'da, ali besedi ste si podobni, da bi se mogli lahko rabiti ta in ona.

⁹⁾ Dalm. Job 40 a in Amos 1: „t'iga vihrá“, drugod: „vibarja.“

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XIII. tečaj.

V Gorici, 1894.

II. zvezek.

Popolnost obstoji v veršitvi volje božje.

To duhovno načelo je mnogim bogaboječim dobro znano, ali v djanju je težavno, ker mnogi ne vedó, kaj Bog od njih zahteva. Mislimo toraj nekaterim ukaželjnim dušam vstreči, ako na tem mestu po domače povemo, kar piše o tem slavni italijanski jezuit P. Sekondo Franko (le vie della perfezione).

Mi dobro poznamo voljo božjo v navadnih rečeh. Najpred moramo spolnjevati božje zapovedi, potem pa dolžnosti svojega stanu. Oče mora skerbeti za hišo, mora izgojevati otroke, skerbeti za kerščansko vedenje poslov, in paziti povsod, da se v njegovo hišo pohujšanje ne priklati. Mladenič je dolžen ogibati se hudobnih tovarišev, spoštovati stariše, varovati svoja čutila i. t. d. Dekleta morajo biti pokorne materam, varovati se grešnega lepotičja in potrate, napuha in posvetnosti, biti pobožne, koliker jim dopušča njih stan. Matere od druge strani morajo voditi družino z besedo in djanjem, in radovoljno prenašati vsako težavo katero zahteva družinska korist. Tako naj se govori o vsacem drugem stanu. V vseh teh rečeh, je volja božja jasna in očitna, zatoraj, gdor želi Bogu služiti, mora najprej spolnjevati te očitne dolžnosti. In res, kaj ne bi bilo nespametno zanemarjati te dolžno-

sti in si, Bog ve, kake druge izmišljati? Res, da je veršitev dolžnosti svojega stanu mnogokrat težavna, ali človek se mora siliti prepričan, da je volja božja nad vse, da je Bog naš Bog v vsakem času, mestu in v vsaki priliki, in da bi bil največi nered, ako bi veršitev volje božje bila odvisna od naše slabosti in mlačnosti, od naše lehkomiselnosti in nestanovitnosti in celo od naše razuzdanosti in naše terme. Presveta volja božja mora zmagati vsako zapreko; in vse, kar bi imel človek pri tem terpeti, je prav malo ali nič vredno.

Spolnjevati se mora pa tudi volja božja v vsem, kar nam ona prepoveduje. Mi smo tako storjeni, žalibog, da je zadosti, da nam je prepovedana kaka stvar, in glej, precej jo hočemo, akoravno bi drugači nanjo niti ne pomislili. Gdor hoče spolnjevati voljo božjo, si more terdno naprej vzeti, da se bo zmirom bojeval proti tej slepi ljubezni do prostosti in da se bo zderžaval ne samotistega, kar mu Bog prepoveduje pod veliko kaznijo, temuč tudi vsake reči, ketera ve, da ni Bogu dopadljiva, akoravno je strogo ne prepoveduje. Pervo je jasno, ker gdor se ne zderžuje tega kar je v sebi grešno, ta gotovo ne spolnjuje božje volje. Gdor pa hrepeni po popolnosti, ta mora paziti tudi na male stvari. Ljubeznjiva hčerka ne stori nigdar ljubljenu očetu, kar bi ga razžalilo, akoravno ve, da je on ne bi zato zaverigel; verna žena ne stori nigdar možu kaj žalega, akoravno ve, da se on ne bi zaradi tistega od nje ločil. Tako dela tudi Boga ljubeča duša; ona se varuje tudi tistega, kar je ne bi ločilo od Boga. Ako se, žalibog, zgodi da pade in Boga z malim grehom razžali, se to zgodi vender le iz slabosti, in taka duša zna precej popraviti, kar je hudega storila.

Sicer pa v vsem tem volja božja ni toliko težavna: najbolj težavno jo je spolnjevati v bridkostih. In glej, teh je brez števila; naše sedanje življenje se more imenovati morje britkosti, občnih in zasebnih, naših družin, tistih ketere nam napravljajo domači in tistih, katerih so nam krivi ptujci. Telo nam tare vboštvo, razne slabosti, bolezni; dušo pa obrekovanje, zaničevanje, preganjanje, zguba časti i. t. d. Na poti popolnosti je naš duh podložen strahu, boječnosti, suhoti, zapuščenju i. t. d. Terpeti moramo sami se sebo, terpeti v osebah svoje najtesneje žlahte in prijateljev; terpeti se mora od prednikov in podložnih, od hudobnih in večkrat tudi od dobrih ljudi. In glej, ravno tukaj je veliko polje, na katerem moremo delati za svoje posveče-

vanje. V teh prilikah pokaže duša ljubezen do Boga, ako govori z Jezusom: „ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.“

Eden govori: jaz sem zadovoljen z vboštvom; rad dam Bogu vse svoje premoženje, ali ne morem terpeti opravljanja in obrekovanja. Zopet drugi: jaz se podložim volji božji, ako me bolezen verže na posteljo, ali krivice in goljufije, ketere se mi godijo, so prebritke! Neketeri bi poterpeli vsako drugo britkost, samo ako bi mogli uživati mir v hiši; zopet drugi bi radi terpeli telesne bolezni, samo da bi imeli dušni mir. Ali vsi ti se motijo, ker nočejo, ker Bog hoče. Britkosti, ketere oni žele in si zbirajo, niso tiste, ketere jim je Bog odločil, in zato ne bi one služile za skušnjo, kateri jih Bog hoče podvreči, in tudi ne bi bile vir posvečenja in zveličanja. Zatoraj se podverzimo volji božji ne samo v britkostih, temuč tudi v kakovosti britkosti, to je vdajmo se volji božji v tisti in ne drugi nadlogi, katero nam Bog pošlje.

Vzemimo tudi nadlogo v tisti meri in stopinji, v kateri nam jo Bog podá. „Prišlo je na me vboštvo, pravi eden, zdaj mi je za petami pa še bolezen; za boleznijo še preganjanje in dušne britkosti! Oh to je preveč!“ Bog me preveč tlači, jaz ne morem toliko terpeti!

Res, keder se več tacih černih oblakov nabere nad eno osebo, človeška slabost jako terpi. Kaj pa je storiti v tem slučaju? Spomni se vboga duša, da je Bog neskončna pravica, in da on ne more prekoračiti meje pravice: da je on neskončna modrost, toraj pozna naš položaj in tudi breme, katero nam devlje na rame: da je neskončna dobrotà in da zato oberne in vodi vse k naši koristi: naposled da je on neskončna ljubezen, ketera hoče po tako britki poti združiti se sebo dušo in jo storiti bolj podobno križanemu Zveličarju. Toraj v svojih britkostih vzdigni glas h Bogu in ga prosi milosti, da bi stanovitna ostala v terpljenju! Upaj, da, kar zdaj seješ v solzah in žalosti, boš ob svojem času žela v veselju in radosti.

P- H. R.

Življenje sv. Leonarda Portomavriškega.

(P. A. M.)

XVII. Poglavje.

Delovanje sv. Leonarda v raznih mestih,
posebno v Rimu.

Meseca novembra l. 1743 je prišel sv. Leonard s Korzike v Dženovo, kjer je kmalu okreval in si toliko vterdil svoje zdravje, da je mogel zopet pričeti svoje apostoljsko delovanje. Prosili so ga, da je vodil sv. misijon v Dženovi in sicer v veliki in lepi škofijski cerkvi. Na tisoče poslušavcev je privrelo od vseh strani, mej njimi najvišja gospoda dženoveske republike. Do zadnjega kota je bila včasih natlačena cerkev in vendar je njegov glas čudovito vse prešinil, mogočno segal v serca, da se je jok in zdihovanje razlegalo po veličastni hiši božji. V eni pridigi je svetnik goreče priporočal svojim poslušavcem, naj obilno podpirajo bratovščino imenovano „delj sokorso“, ki je bila ustanovljena v ta namen, da je varovala in branila po morju popotujoče kristijane pred napadi merskih roparjev. Ti so namreč kristijane lovili, jih prodajali v sužnost ter silili odpasti od vere. Kmalu se je bilo nabralo kakih 6000 lir. Oborožili so barko ki je kaker puščica švigala po morju in Turkom marsiketeri plen zabranila. To je te sovražnike kristijanov zelo jezilo in radi bi bili dobili svetnika v svoje roke. On sam je pisal nekemu sobratu: „V Tunisu so zvedeli, da sem jaz ljudi spodbujal, naj se z orožjem proti njim branijo in pravijo, Leonard se zoper nje vojskuje, ako ga dobe, ga bodo obesili. Jaz to iz serca želim, ker vem, da oni iz sovraštva do sv. vere tako delajo.“

Sv. Leonard je ravno oznanjeval pokoro po ligurskem obrežju, ko ga zopet dohiti povelje, naj se v drugič prepelje na Korziko. Ponižno on vkloni svojo glavo ter poljubi pismo z besedami: „Naj se zgodi volja Gospodova“. Precej je bil pripravljen odpotovati, čeravno je vedel kako hudo terpljenje ga čaka. Vendar je bilo to povelje čez par dni preklicano, ker je bila dženoveška vlada Korzičane zopet nekaj razdražila in jih še bolj nezadovoljne storila.

L. 1745 je sv. Leonard zavoljo burnih, vojskih časov zapustil Dženovo ter odpotoval v škofijo Luka. Mej sv. misijonom v Vijarežiju se je očitno razodela moč sv. križa. Nekega dne se je bila zbrala k pridigi velika množica ljudstva, pa ravno pred pridigo je pričelo silno deževati. Ljudstvo je bežalo na vse strani in vsak je mislil, da ta dan ne bo pridige. Kar odpre svetnik okno svoje celice, napravi znamenje sv. križa in v trenutku ploha poneha in svetlo sonce se prikaže izza oblakov. Z jako velikim vspehom je vodil sv. Leonard svete misijone ta čas tudi v Bolonji, Ferari in v Trepiju.

Na željo svojega dobrotnika in prijatelja ferarskega nadškofa Krescencija se je vernil svetnik sv. postni čas l. 1746 v Feraro. Po versti je tukaj obiskoval samostane redovnic in vodil pri njih sv. duhovne vaje in veliki teden jih je sam za se opravil v Čertozi. Z novo gorečnostjo je prehodil razne kraje po škofijah Ferara, Bolonja in Ankona. Nezmerno veliko je dobrega storil, mnogo grešnikov spreobrnil in močno poživil lepo kerščansko življenje. Slednjič dobi povelje naj berž odpotuje v Rim. Nekemu sobratu v Rimu je pisal: „Meseca oktobra, ako bo Bog blageslovil moje popotovanje pridem v Rim; vender le nerad se jaz tamkaj mudim. Zakaj ker sem vže star in blizu smerti, bi rad noč in dan napel vse svoje moči, da zabranim grehe, katerih je celi svet poln.“ V Ankoní je čudežno ozdravil neko redovnico, ki je grozno terpela zavoljo kostne gnjilobe in v Todiju nekega vodeničnega moža. Pustni čas je pridigoval v Spoletu in Terniju. Tolik vtisek so napravile njegove goreče pridige, da so ljudje, mesto da bi se kratkočasili s pustnimi norčijami, rajši celih 24 dni obiskovali v procesijah najsvetejši zakrament. Mnogo jih je šlo v procesiji bosih, s ternovo krono na glavi in težkim križem na rami. Zadnji dan pa so v procesiji obiskali bližnjo Mariji preblaženi devici posvečeno romarsko cerkev. Ko je prišel v Rim je dobil nalogo voditi sv. misijon v bližnjih mestih, Sabina, Subijako, Arpino, Akvila i. t. d.

L. 1749 se je vernil sv. Leonard zopet v Rim. Približal se je bil namreč čas sv. leta in na željo sv. očeta so bili redovni predstojniki svetniku naročili, naj sè svetimi misijoni ljudstvo pripravlja na ta milosti polni čas. Pervi tedanji sv. misijon je vodil sv. Leonard na velikem tergu Navona, in tako obilno je bil obiskovan, da je moralo mnogo poslušavcev poslušati sv. misijonarja pri oknih okolu stoječih hiš ali celo po strehah. Ta sv.

misijon je trajal 14 dni. Sam sv. oče papež je bil štirikrat pri pridigi sv. Leonarda in enkrat je sam podelil blagoslov z Najsvetejšim; drugikrat je pa to storil eden kardinaljev, katerih je bilo pri vsaki pridigi mnogo pričujočih. Po sklepni pridigi je podelil papež sè vzvišenega prostora vsemu ljudstvu apostoljski blagoslov. Sv. Leonard je govoril na pridiznici kaker kak apostelj. Ves je gorel za čast božjo, nevstrašeno je šibal strasti in pregrehe; ni se oziral na veljavo in stan svojih poslušavcev, vsakemu je povedal resnico brez strahu. Očividno je pa tudi Bog podpiral svojega zvestega delavca. Drugi sv. misijon je bil v Santa Marija Trastevere in Sopra Minerva. Tudi k temu sv. misijonu je bil prišel sam sv. oče papež. Nekaj dni po misijonu so nekateri pobožni možje bratovščine sv. Janeza Kerstnika, prosili svetnika, naj bi spreobernal nekega Sicilijanca, ki je bil k smerti obsojen zato, ker je bil pred enim tjednom vmoril nekega duhovnika. Ta nesrečnež ni hotel nič slišati o kesanju in spreobnjenju, temuč ves divji je vedno le kričal: maščevanje! Sv. Leonard je precej ko je bil zapustil samostan rekel markizu Himénesu, ki ga je spremljal, da se ta divji vbijavec ne bo spokoril, vender se je na vso moč trudil, pretresti to terdovratnost, omečiti to oterpnjeno serce in h kesanju nagniti. Vender vse je bilo zastonj. Prišel je dan, ko so ga imeli vsmertiti. Odložili so vsmertenje do večera, pa vse ni nič pomagalo. Gerdi morivec je še takrat, ko mu je bil rabelj vže verv okolu vratu djal, na ves glas zavpil: maščevanje! Vmerl je res nespokorjen. Nepopisljivo hudo je ta nespokornost vžalila serce svetnikovo in s toliko gorečnostjo je začel obilno zbranemu ljudstvu pridigovati, o nespokornosti in terdovratnosti, da so se vsi pričeli jokati in mnogo grešnikov se je spreobernalo.

Tako je bil mej temi poslušavci neki mož, kateri vže več kot 20 let ni bil prejel svetih zakramentov. Pri tej pridigi pa ga je zbudila milost božja. Ves skesan in objokan se je vergel svetniku k nogam z veliko žalostjo opravil pri njem sv. spoved ter v enomer zaterjeval, da je on veliko prej zaslužil tako smert kaker ta terdovratni vbijavec. Sv. oče papež je bil svetniku še naročil, naj v raznih cerkvah vodi sv. duhovne vaje. Ko je bil še to delo opravil, je šel v samotni samostan della Polverina ter sam za se opravljal sv. duhovne vaje. Ko je prišel iz te sv. samote, se je šel poklonit papežu, ki ga je vprašal, kako dušno korist je dobil pri zadnjih duhovnih vajah, in svetnik je odgo-

voril: „Veliko hrepenenje kmalu vmreti in uživati Boga.“ Ta čas je Bog poslal svojemu služabniku hudo poskušnjo. Sv. Leonard je bil namreč poklican k nekemu bolniku. Mej potjo se je bil precej močno vdaril in ranil nogo. Ker se pa za to ni nič zmenil, se mu je rana pričela gnajiti ter mu napravljati grozne bolečine. Kar nič se ni mogel opreti na nogo, prisiljen je bil ostati v postelji. Neki redovnik ga v boleznini obišče in popraša kako se počuti. „Prav dobro mi je“ odgovori svetnik. „Pa kako morete to terditi, ga zaverne redovnik, ko morate s tako bolečo rano na nogi nepremeklivo v postelji ležati?“ „Jaz spolnjujem voljo božjo in kedor stori voljo božjo, ta je gotov, da mu je dobro.“ Ko je papež slišal o nesreči, ki je zadela svetnika, ga je sam osebno obiskal. Pri tej priliki mu je zapovedal, da mora nositi sandalje, da se mu zopet kaj takega ne pripeti, sploh pa mu je vzkazal, da brez njegovega dovoljenja ne sme več iz Rima iti. Ostal je pri njemu več kot pol ure in mu slednjič podelil apostolski blagoslov. Mej tem je prišlo sv. leto 1750. Ker sv. Leonard ni mogel iz mesta, da bi vodil po deželi sv. misijon, brez dela pa tudi ni hotel biti, je ta čas obiskaval razne samostane, vodil sv. duhovne vaje pri raznih bratovščinah posebno bratovščini presvete Trojice dei Pellegrini, največ dela pa je imel v spovednici. Zakaj od blizu in daleč so hodili ljudje k njemu in Bog ga je posebno zadnja leta njegovega življenja večkrat čudežno podpiral in božja milost je priganjala k spovednici svetnikovi velike, zastarane grešnike. Tako n. pr. moža iz nekega mesta, kjer je ob svojem času sveti Leonard vodil sv. misijon. Že dolgo je ta človek živel v najgerših pregrehah. Da bi še lažje stregel svojim strastem, je zapustil svoj domači kraj ter šel v mesto Ženevo (Genf.)

Čeravno je bil ta razuzdanec na Boga pozabil, neskončno vsmiljeni Bog pa ni pozabil nanj, temuč dal mu je silno nemirno vest, ki ga je vedno opominjala in mu klicala: „Pojdi nazaj in spovej se svojih zmot pri P. Leonardu, on te bo pomiril.“ Ali on tega glasu in klicanja božjega ni hotel poslušati temuč, da bi ta notranji glas zaдушil, je popotoval po raznih krajih, slednjič je prišel celo na Turško, kjer je še v večih pregrehah živel. Pa ves njegov trud je bil zastonj, vedno bolj se je oglašala nemirna vest. Po dolgem času je vendar zmagala milost božja. Serčno se je ta grešnik odtergal od grešnih priložnosti, šel v Rim, poiskal v samostanu San Bonaventura sv. Leonarda in se lepo z Bogom

spravil. Kaker oče zgubljenega sinu tako je bil vesel svetnik tega skesanega grešnika. — Več ur daleč od Rima je živel zopet drugi človek, ki je imel vže več let na svoji vesti zavolj sramožljivosti zamolčan greh. Hodil je sicer k spovedi, pa nikoli se ni mogel premagati, da bi se bil tega greha obtožil. Žalosten in klavern je hodil okrog in ker je bilo ravno sv. leto, je terdno sklenil, da bode šel v Rim in tam pri sv. Leonardu dobro spoved opravil. Res, on gre v Rim, toda več dni ni dobil priložnosti, da bi mogel govoriti sè svetnikom. Poišče tedaj drugega spovednika, kateremu pa zopet svoj greh zamolči in zapusti mesto Rim še z bolj nemirno in z novo nevredno spovedjo obloženo vestjo. Ali doma ni imel nikjer miru in pokoja. Napoti se toraj v drugič v Rim, kamer dospe mesca avgusta. Berž hiti v samostan San Bobaventura, pokliče svetnika, opravi pri njem dobro veliko spoved in nepopisljivo potolažen in vesel se verne na svoj dom.

Daleč po svetu se je govorilo o našem svetniku. Ne samo katoličani temuč tudi krivoverci so sè spoštovanjem o njem se pogovarjali. Tako se je v sercu nekega protestanta obudila želja videti tega sv. misijonarja. On gre v Rim in tamkaj razodene svetniku, da bi rad postal katoličan, le neka dvojba ga še nazaj derži. Sv. Leonard mu reši to dvojbo in čez malo dni prekliče ta srečni krivoverec svojo zmoto pred kardinalj-vikarjem.

Nenavadno lepo in spodbudno je rimsko ljudstvo opravljalo razne pobožne vaje v sv. letu. Tudi stari ljudje se niso spominjali tolike gorečnosti; pripisovali so jo sv. misijonu. Po celem Laškem so čez dalje bolj častili sv. Leonarda. Ako se je v rimskem mestu le kje očitno prikazal, berž je prihitelo mnogo ljudi iz hiš, da so ga mogli videti in otroci so mu od daleč nasproti tekli, da so mu poljubili roko. Ko so bili šli l. 1750, o priliki generaljnega kapiteljna, redovniki paroma v procesiji iz samostana Aračeli v Št. Peter poklonit se sv. očetu papežu in je bil tudi sv. Leonard mej njimi, je nastala kmalu tolika gnječa okolu njega, da so ga le z velikim trudom mogli iz nje rešiti in pripeljati ga v Vatikan. Nazaj grede pa so mu preskerbeli vojaka, da je ljudstvo nekoliko od njega deržal, ker drugače bi ga bili lahko kaj poškodovali. Ako je pa šel na deželo, se je kmalu obilno ljudstva zbralo ter ga prosilo blagoslova. Vsak si je štel v veliko srečo, ako je mogel dobiti kako reč, katero je kedaj svetnik rabil in naj je bila še tako malovredna.

Ob koncu sv. leta je vodil sv. Leonard na povelje sv. očeta papeža tridnevni misijon v cerkvi Sant' Andrea della Valle. Papež sam je podelil blagoslov z Najsvetejšim. Iz pisem, kterega je pisal papež Benedikt XIV. našemu svetniku, vidimo, da ga je visoko cenil in ljubil. Svojo posebno naklonjenost mu je tudi pokazal s tem, da mu je zapovedal, vsako nedeljo popoldan knjemu v palačo priti. Nekega dne, potem ko se je sv. oče posebno dolgo pogovarjal s svetnikom, je tega njegov sobrat in spremljevalec mej potjo vprašal, kako se zлага s ponižnostjo to, da manjši brat sv. očeta obiskuje in da ga v papeževi palači vsi tako časte? Sv. Leonard je odgovoril: „Poslušaj brat! kar sv. oče z menoj vbožcem stori, to prihaja od njegove velike dobrote in ponižnosti. Jaz bi bil prav vesel, ke bi me Nj. svetost prav pošteno ponižala, hinavca, lenuba in goljufa imenovala ter mi za vselej vhod v palačo prepovedala. Kolikerkrat grem tja, sem vselej pripravljen vsakeršno osramotenje prestati, ker spoznam, kako to zaslužim in zares srečen bi bil, ke bi se mi kaj takega prigodilo.“ —

XVIII. Poglavje.

Sv. Leonard vstanovi bratovščino in postavi sv. križev pot v Koloseju. — Pot v Luko in Bolonjo, kjer vodi zadnjikrat sv. misijon — Njegova vernitev v Rim in smert.

Sv. Leonard, ki je tako dobro poznal človeško serce, je vedel, kako hitro in rado je pripravljeno za vse dobro, ako je bilo poprej z milostjo božjo k temu nagnjeno; vedel je pa tudi, kako slabo in omahljivo je, kako naglo popusti pot čednosti, posebno ob času skušnjav. Več let je vže na to mislil, kakov pomoček naj bi poiskal, da bi ljudstvo, katero je bilo po svetih misijonih napeljano na pot lepega kerščanskega življenja, tudi stanovitno na tem potu ostalo. Izmej mnogih pripomočkov se mu je najbolj pripravna zdela bratovščina, ketere udje bi se morali vaditi v premišljevanju, v branju pobožnih knjig, ki bi morali sprejemati pogostokrat svete zakramente in druge enake pobožnosti opravljati. To bratovščino, ki jo je imenoval družba malega rožnega venca, je vpeljal na vsakem kraju, kjer je kedaj vodil sv. misijon. Vspeh te bratovščine je bil velik. Povsod so se kazale lepe kerščanske čednosti. L. 1759 je hotel sv. Leo-

nard to družbo še bolj vterditi in razširiti. Spisal je bil v ta namen izverstno knjižico, katero je posvetil papežu Benediktu XIV. V tej knjižici je napisal razširjeno vodilo družbe, katero je zdaj z novim imenom imenova' namreč: „Bratovščina ljubiteljev Jezusovih.“ Papež je to ime spremenil v: „Ljubivci Jezusa in Marije“, jo cerkveno poterdil in z odpustki obogatil. L. 1750 je pa svetnik sklenil tej bratovščini podeliti še neko posebno službo velikega pomena. Večkrat smo vže povedali, kako vnet je bil sv. Leonard za razširjevanje pobožnosti sv. križvega pota. Bog mu je bil vdihnil to misel, da bi v Rimu v koloseju ali tako imenovanem Flavijevem amfiteatru postavil sv. križev pot in ravno tej družbi kot poglavitno dolžnost naložil, da morajo udje vsaki petek skupno opraviti na tem kraju pobožnost sv. križvega pota in sicer moški po sončnem zahodu, ženske nekoliko prej.

Papež je z veseljem v to privolil. Hitro je bilo nabrano toliko miloščinje, da so mogli sezidati 14 čednih kapelic in kupiti podobe za sv. križev pot. 27. decembra je slovesno postavil sv. križev pot kardinaljvikar mesta Rima in patrijarh Carigrabski monsinjor Rossi kot namestnik papeža Benedikta XIV. ki je bil ravno takrat zadržan osebno se vdeležiti te slovesnosti. Neizmerna množica ljudstva se je bila zbrala pri tej slovesnosti. Pridigoval je z veliko gorečnostjo sv. Leonard. Tako je tedaj naš svetnik doveršil to dvoje pomenljivo in silno koristno delo; vstanovil je bratovščino in postavil sv. križev pot v Koloseju, kjer je ob času preganjanja v potocih tekla kri svetih marternikov.

Komaj je bil to doveršil, pa ga je čakalo vže drugo opravilo. Prabivavci mesta Luke so vže ob času sv. leta papeža prosili, naj dovoli, da svetnik pri njih sv. misijon napravi. Toda Benedikt XIV. se ni dal preprositi. Mesca marcija l. 1751 so bili zopet prišli v Rim ter tako dolgo nadlegovali sv. očeta, da jim je prošnjo vslišal. 14. aprilja je šel sv. Leonard k papežu, prosit za sv. blagoslov. Preden je pa svetnik zapustil papeževo palačo, mu je sv. oče zapovedal, da se mora na celem potu do Luke, tja in nazaj grede, voziti v kočiji. Kaj tacega ponižni Leonard ni pričakoval ter je bil ves iznevaden. Toda sv. oče mu je v drugič rekel: „Tja in nazaj grede se morate poslužiti kočije in v novembru vas pričakujemo v Rimu“. Naslednji dan je svetnik zapustil Rim in prišel v Florencijo, kjer se je bilo berž toliko

ljudstva okolu njega zbrale, da so ga mogli spremljevalci le s težko silo rešiti iz gnječe.

Na željo nadškofa florentinskega in škofa fizezolskega je svetnik obiskal razne samostane redovnic. Tolažil je Bogu posvečene device in spodbujal jih h kerščanski poterpežljivosti, ker so morale ravno takrat veliko terpeti preganjanja in sitnosti, ki jim jih je napravljala razsvetljena, brezverska vlada. „O, vboga Florencija! je pisal svetnik papežu iz Luke. O, nesrečna Florencija, v kako siromaškem stanu se nahaja!“

Ker je bil svetnik preveč moten v samostanu delj Monte je šel in sicer zadnjikrat, v puščavo dell' Inkontro, kjer je nekaj dni v sv. premišljevanju preživel in mnogo molil, še posebno za papeža. Sv. oče je svetniku sam pisal, prijazno in šaljivo: „Gotovo bo veliko delo ljubezni, za katero bomo P. Leonardu močno hvaležni, ako pri najsvetejši daritvi ne pozabi Naše duše; zakaj gotovo ni človeka na svetu, ki bi bolj potreboval molitve drugih. kaker mi. Tista presneta kočija je tedaj na potu tudi za pridžnico, od koder se oznanjuje božja beseda. Mi smo tega močno veseli, ker spoznamo, da se vsaki čas porabi za oznanjevanje besede božje. Mislili bomo na to, kako bi mogli tudi tukaj tak samotni samostan napraviti.“

Iz Florencije je šel svetnik v Luko, kjer so ga z največim veseljem sprejeli. Zavoljo obilno zbranega ljudstva je moral biti sv. misijon na prostornem tergu San Mikele. Svetniku so bile moči vže precej opešale in bati se je bilo, da ne bo mogel nadaljevati svoje težavne službe; pa kmalu se je popravil in čversto vodil sv. misijon do konca. Nato je odrinil v Kamajore. Ker ga je peljala pot ravno skozi Vijaredžijo, je v tem mestu tudi enkrat prav goreče pridigoval in pri tej priliki spreobernal nekega moža in uko žensko, ki sta bila oba velika, očitna grešnika. Spoštovanje in občudovanje, s katerim je bilo ljudstvo do svetnika napolnjeno, je postalo še večje, ko je ta spokorni grešnik čez tri dni vmrl. Tudi v Kamajore je dosegla milost božja veliko zmago. Vže pred 9 leti je bil v tem kraju neki ženi sin vmorjen. Ta nesrečna mati je potem tako hudo sovraštvo imela do morivca njenega sinu, da je večkrat rekla, naj pride misijonarjev koliker koli hoče, ona ne bo nikoli odpustila. Pri pridigi sv. Leonarda o materi božji pa je bila ta mati in eden njenih sinov, ki je rayno tako hudo sovražil morivca svojega brata, tako

pretresena in omehčana, da sta bila precej pripravljena, spraviti se in odpustiti morivcu.

Ker je bil sv. misijon v Bolonji določen še le za praznik sv. Jerneja, je mej tem časom svetnik misijonaril v Brankoli in Gallikano. Včasih ga je poslušalo več kot 30000 ljudi in v tolikih trumah je ljudstvo prihajalo iz Toskane, Parme in Modene, da so morali črez reko Sekijo napraviti dva nova mosta.

V bolonjski škofiji je imel sv. Leonard tri misijone. namreč v Skarikalázino, Montorije in Barberolo. Zadnja dva sv. misijona sta bila jako težavna, ne le da je bilo v teh dveh krajih veliko nasprotnikov sv. misijona, temuč tudi moči so svetniku vedno bolj ginile. Trikrat se je bil na pridižnici nezavesten zgrudil in pridige ni mogel dokončati. Večkrat je te dni rekel svojim tovarišem, da so to njegovi zadnji misijoni in br. Dijegu, ki je skozi 26 let svetnika spremljal, je sv. Leonard pogostokrat rekel, da mu mora še eno pridigo napraviti. Opazili so bili tudi, da se svetnik ne uči več kaker je imel do tedaj navado svojih pridig, temuč, da derži v roki svoje spisane terdne sklepe in te pre-mišljuje. Ko ga je bil enkrat eden sobratov opomnil, naj dene zdaj iz rok svoje sklepe ter naj raje na pridigo misli, mu je svetnik odgovoril: „Ne, ti so mi zdaj potrebni.“ Iz teh in enakih izrekov so bili njegovi tovariši spoznali, da se bo kmalu ločil od sveta in da mu je bilo to gotovo razodeto. In v resnici je svetnik sam pisal 29. oktobra monsinjoru Belmontu sledeče besede: „Ako bo Najvišjemu dopadlo, da pridem še v Rim, menim da se bo še spolnila Vaša stara želja. Zakaj barka je stara in ne more več dolgo voziti.“

V začetku novembra je svetnik odrinil po povelju papeža zopet nazaj proti Rimu. Popotoval je skozi Loret, Tolentino, Kazenuove. Mej potjo do Kazenuove je terpel hud mraz in ko se je bil potem pri ognju nekoliko pogrel, ga je kmalu nato huda merzlíca začela tresti. Ko je opravil svoje molitve, se je vlegel v posteljo, da bi se nekoliko odpočil, toda spati ni mogel zavoljo močnega kašlja. Po polnoči ga je br. Dijego vprašal, kako se čuti in svetnik mu je odgovoril: „Čutim se slabega“ — odgovor, kakeršen ni prišel iz njegovih ust vseh 44 truda in terpljenja polnih let. V Folinju je br. Dijego svetniku svetoval, naj ne mašuje, ker se komaj po koncu derži, pa svetnik je rekel: „Brat, ena sv. maša je več vredna kot vsi zakladi sveta.“ In on sv. maše ni opustil.

Svetnik se je na to odpeljal proti Spoletu, pa preden je tja prišel, je moral še veliko prestati. Voznik je bil namreč zgrešil pravo pot in zapeljal voz v neko sotesko, tako da ni mogel ne naprej ne nazaj. Svetnik je moral iti z voza in peš hoditi po slabem, močvirnem potu precej dolgo. Čeravno je prišel silno vtujen v Spolet, pa se vendar ni hotel dolgo zadržavati, temuč le toliko časa, da je opravil svoje molitve, in nato je precej odrinil proti Čivitá Kastelana in od tod je 26. novembra zgodaj zjutraj odšel proti Rimu. Ta dan je mej potjo večkrat izrekel željo, da bi kmalu prišel v samostan sv. Bonaventure. Ko je zagledal Ponte mole, je pričel govoriti br. Dijegu: „Brat moj! mej zadnjim sv. misijonom na bolonjskih hribih, sem ti večkrat rekel, da ti hočem še eno pridigo napraviti. Kar sem ti hotel reči, je to, da izroči, kaker hitro prideva v samostan sv. Bonaventure, p. gvardijanu škrinjico, kjer imam shranjene svoje pridige in mu povedi, da se jih prav rad znebim in da sploh nočem nič več opravila imeti s svojimi spisi; opominjam ga pa, naj jih le takemu redovniku nadalje izroči, ki je sposoben za tako sv. službo; ako tega ne stori, naj ve, da bo moral enkrat zato Bogu oster odgovor dati. Izroči ob enem tudi p. gvardijanu vse ključe do tistih škrinjic, kjer imava shranjene vse za sv. misijon potrebne reči. Brat moj, rad se odreci vsem tem rečem.“ Ko mu je na to br. Dijego zagotovil, da rad vse to stori po njegovem naročilu, je odgovoril svetnik: „Tako imam rad, da se od vsega odtergaš in se le tega terdno deržiš, da vselej voljo božjo storiš.“ Opominjal ga je na to naj skerbi za razne čednosti in slednjič je rekel: „Jaz vem, da moram kmalu vmreti; iz raznih znamenj poznam da sem na robu groba. Nikar ne dvoji Dijego, jaz bom vedno Boga za te prosil, jaz sem te vedno ljubil.“ Po kratkem premolku je globoko zdihnil in v kočiji stoje rekel: „Brat s celim srcem hvalim Boga, da mi je dodelil zaželeno milost, v tem tako svetem samostanu vmreti.“ Ko se je peljal skozi mestna vrata, je rekel spremljeavcem: „Pričnite zahvalno pesem „Te Deum“, jaz vam bom odgovarjal.“ Proti večeru je bil v samostanu.

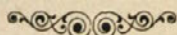
Moči so mu bile vže popolnoma opešale, tako, da so ga morali nesti v tisti oddelek samostana, ki je bil za bolnike odločen. Precej je svetnik opravil sy. spoved in prosil, naj ga previdijo za smertno uro. Ko so prinesli Najsvetejši zakrament k bolniku, je svetnik tako priserčno in navdušeno pozdravil Jezusa v pre-

svetem zakramentu in s toliko pobožnostjo obudil tri božje čednosti, da so se vsi okolu zbrani bratje jokali. Kmalu potem je prišel zdravnik in sv. Leonard ga je hitro prosil, naj mu nikar ne vkaže uživati kaj mesnega, in ko mu je strežnik prinesel zdravil, je svetnik vzdihnil: „O, ke bi se toliko storilo za dušo, koliker se stori za telo! Bratje, ne morem vam povedati, kako hvaležen sem Bogu, da mi da vmreti sredi mej brati v tem častitljivem samostanu!“ Nato je prosil pero in papir, da bi pisal sv. očetu papežu, ter mu naznanil svoj prihod in svojo pokorščino. Spovednik mu ni dovolil tega storiti, temuč rekel mu je, da bo vže on vse to naznanil monsinjoru Belmontu hišnemu prelatu Nj. Svetosti. Pozno ob 10. zvečer je prišel ta visoki gospod sam v celico bolnega svetnika ter je bil zelo žalosten, videti tega svetega in tako gorečega delavca v vinogradu Gospodovem v tako slabem stanu. Sv. Leonard mu pa z veselim obrazom reče: „Naj se zgodi volja Gospodova in vse kar je v njegovo čast. Vi mi pa storite to dobroto, da Nj. Svetosti izrazite moja zadnja čutila otroške pokorščine.“ Prelat pa mu reče: „Pater Leonard, vi ste v rokah božjih. Bog Vam bo gotovo dodelil posestvo svojega večnega vsmiljenja in po tem vi ne pozabite prositi za našega gospoda papeža in za me.“ Sv. Leonard je to storiti obljubil in prelat se je od njega poslovil. Ker je svetnik želel sam biti, je tudi svojim sobratom rekel, naj le gredo h počitku; edini strežnik bolnikov je ostal pri njem in sicer v bližnji, stranski celici. Ta je slišal svetnika neprenehoma goreče moliti in pogovarjati se s preblazeno devico Marijo, njegovo ljubo nebeško materjo, kaker da bi bila pri njemu. Ko se je strežnik postelji na tiho približal, je videl žareti obraz vmirajočega svetnika in njegovo telo je bilo vroče kot ogenj. Berž so mu podelili zakrament sv. poslednjega olja in čez nekaj minut je Leonard, kaker v sladkem spanju brez kakega smertnega boja, izročil svojo sv. dušo v roke svojega stvarnika. Bila je ravnodvanajsta ura 26. novembra 1751, v noči od petka do sobote. Sv. Leonard je bil star 74 let, 11 mescev in 6 dni in je preživel v redu 53 let in 44 v misijonski službi.

Zgodaj zjutraj so sv. očetu papežu naznanili to žalostno novico in sè solznimi očmi je rekel: „Zelo veliko smo zgubili, pa dobili smo priprošnjika v nebesih.“ Ko so ljudje po mestu zvedeli o smerti svetnikovi, je vse vrelo proti samostanu sv. Bonaventure, tako da se niso upali redovniki svojega mertvega.

sv. brata očitno v cerkvi izpostaviti, le mej mertvaškim opravi-
lom ga je moglo ljudstvo videti za omrežjem pred velikim al-
tarjem, po molitvah za ranjkega, pa so ga prenesli v eno celico
samostana, kjer je ostal celi dan. Od vseh strani je vedno več
ljudstva prihajalo k samostanu in 12 vojakov je moralo stražiti
pred samostanom, da so zabranili kak nered. Proti večeru so
prišli v samostan kardinalji Gvadanji, Bardi, Monti, monsinjor
Rossi in mnogo družih visokih gospodov. Ogladali so si mertvega
svetnika in vsi pripoznali, da je s P. Leonardom vmerl velik služab-
nik božji. Proti noči so zaperli samostansko cerkev in prenesli
v njo merliča, da so ga mogle videti neketere princesinje, mej
njimi vojvodinje Stroci, Čezarini, di Karpineto in še mnogo
drugih, katerim je bil svetnik dušni vodnik. Zjutraj pa so
ga v pričujočnosti monsinjora Džovardija, patra provincijalja
in notarja položili v rakev. Truplo svetnikovo so bili prej
sodnijsko preiskali in popolnoma mehko našli. Na njegov
grobni spominik so zapisane te besede: „Tukaj leži brat
Leonard iz Porto Mavricija, apostoljski misijonar iz reda manj-
ših reformiranih bračev v častitljivem samostanu sv. Bonaven-
ture v Rimu. Živel je 75 let, vmerl 26. novembra 1751.“ —

Sveti rožni venec.

Žalostni del.

IV. Kateri je za nas težak križ nesel.

(Konec.)

6. Marija preblažena devica, in žene jokajoče.

Tisti, kateri nevzamejo križa nase, kateri samo tarnajo in
tožijo, malodušno in brezupno, brez vdanosti v voljo Božje, tisti
so podobni hčeram Jeruzalemskim, ki so objokovale Jezusa v
terpljenju, za njim pa niso hotele iti. Njim je rekel Jezus:
„Hčere Jeruzalemske! nikar ne jokajte nad menoj, jokajte nad
seboj, in nad svojimi otroci.“ (Luk. 23, 28). — Gospod jih je
opomnil na bodoče razdjanje Jeruzalema, ki ga je napovedal
že prej; opomnil jih je na krivico, ki ga je bila kriva; nad tem
umorom, nad to krivično obsodbo naj se jokajo, ker so je one

tudi krive, kot hčere Jeruzalemske; nad tem grehom naj jokajo bolj, ne pa nad Jezusom nedolžnim. — Tako kliče Gospod vsem kristijanom: „Hčere Jeruzalemske, in otroci človeški! nikar ne godernjajte čez terpljenje in britkosti, ki pridejo nad vas, ampak jokajte čez greh, ki je zakrivil vse to, da morate biti poskušeni; jokajte čez svoj napuh, svojo ničemernost, svojo sebičnost in samopašnost, svojo terdoserčnost — vse to je vzrok mojega terpljenja in križa.“

Kristijan! če srečaš Kristusa na križevem potu, oh, pomiluj ga, posveti mu solze svetega sočutja, kaker njegova mati Marija; ako tebi usmiljeni Bog težak križ naloži, vzemi si ksercu pezo terpljenja, kaker Marija, ko je srečala svojega sinu s križem na rami; toda pomisli vselej najprej na vzroke tega terpljenja — pomisli da je vzrok vsega terpljenja — greh in odvernitev od Boga, — in okleni se ga še bolj, Boga namreč.

Če sreča Gospod tebe na križevem potu, če ti križe naklada oh! ponudi mu svoj pert, to je, ponižno skesano serce; če srečaš ti, kristijan, na težavnem potu tvojih križev Jezusa s križem, oh poglej ga ljubeznivo v obraz, kaker ga je pogledala Veronika, in on bo tudi tebi vtisnil na pert tvojega skesanega serca svojo podobo *E k c e h o m o*, in ti boš prava *V e r o n i k a*, to je, prava podoba Kristusova. Zakaj kedor hoče iti v življenje, ta se mora spremeniti v podobo Kristusovo, ki je nosil križ v poterpežljivosti in vdanosti.—

Zato so svetniki božji ljubili križ. Tako je sv. apostelj Andrej že od daleč pozdravljal križ, na katerem mu je bilo vmreti, in posvetil se je na križu tistemu, ki ga je odrešil na križu. — Sv. Peter je ljubil križ kot znamenje našega izveličanja; vesel je bil, da vmerje na križu, kaker njegov Gospod; toda iz ponižnosti je hotel biti križan z glavo navzdol. — Drugi so ljubili križ s toliko gorečnostjo, da so iz samega pomilovanja do križanega Jezusa čutili in res imeli Jezusove rane na svojem telesu, tako (morebiti) sv. Pavel apostelj, tako gotovo sv. Frančišek Serafinski, in še drugi.—

Da se tem lažje privadiš križ nositi in živeti v vstrajni, stanovitni spokornosti, treba je, da imaš vedno pred očmi Jezusa križ nesočega, in svetnike, kateri so ljubili križ. Glej tukaj pravega Izaka, ki nese darovalni les na herbtu; glej pravičnega Abeljna, ki ga peljejo yun, da ga vmoré. Ljubeznjivi Izveličar objame križ v syeti pokorščini, saj je to altar, na katerem

se ima darovati naj svetejša daritev; on nese križ zaničevan in zasramovan od brezbožnih ljudi; peljejo ga mej hudodelnikoma na morišče, Onemoglost, teža križa, grehi celega sveta — ga tlačijo na tla.

On pade, in pade, pa zopet pade. — Tudi ti večkrat padeš zopet nazaj v greh! O da nebi obležal v njem! Tvoj Izveličar vzame križ zopet in nese naprej. Ta Izveličar ti daje milost, da zopet vstaneš. Oj, če tudi večkrat padeš, nikar ne obupaj, le skerbno in resno vstajaj! Tvoj izveličar nese sramotni križ, da bi tebi pridobil odpuščenje — on hoče, da mu ti pomagaj križ nositi, kot Simon Cirenejski, ne pa, da bi tarnal in jokal, kaker one žene Jeruzalemske, marveč da nosiš križ pokore, in zatajevanja stanovitno, in tako hodiš za njim.

7. Veronika.

Ko je šel Jezus v hišo Jairovo, da obudi njegovo hčer, terla se je množica okoli njega. Mej drugimi bolniki, ki so upali pomoči od Gospoda, je bila tudi neka žena „ki je na kervotoku terpela dvanajst let, pristopila od zadaj, in se doteknila njegovega oblačila, misleč, ako se le njegove obleke dotaknem, zdrava bom; Jezus se oberne, jo vidi, in reče: „Zaupaj žena, tvoja vera te je ozdravila; in žena je bila zdrava od tiste ure.“ (Mat. 9, 20).

Po pričevanju zgodovinarja Evsebija je bila ta žena doma iz Cesareje — Paneas — ob izvirih Jordana, ime jej je bilo Berenike. Iz hvaležnosti je postavila pred svojo hišo dve štaturi; kip klečeče ženske, in kip častitega moža, ki jej podaja milo roko; to so bile slike Jezusa in pa bolne žene. — Od tistega časa je bila Berenike zvesta poslušalka in učenica Jezusova; zlasti je bila posebna prijateljica presvete Device Marije. Ona je bila tudi mej tistimi ženami, ki so šle na poslednji hoji z Jezusom na Golgato; ne pa mej tistimi, ki so sicer javkale in tarnale, pa ostale doma. Ko je Jezus taval pod križem ves potan in kervav, mu podá Berenike z glave svoj pert, naj bi se obrisal. — In glej, Jezus jej poplača za to ljubko dejanje — v pert jej v tisne pravo sliko svojega obraza.

Zarad te milosti, da je Jezus vtisnil v njen pert svoj obraz, je dobila žena Berenike ime Veronika, to je, prava podoba — (vera ikon.)*

*) Prav za prav je Veronika le poznejša in nekoliko spridena izreka imena Berenike (*Βερονίκη = Φερωνίκη*).

Ta potni pert, navadno imenovan pert svete Veronike, je sedaj v Rimu, v cerkvi sv. Petra, kot dragocen spominik. Slike in ponatisi se nahajo v obilnem številu, in so razširjene menda po celem kerščanskem svetu. So pa tudi vredne, da se širijo po celem svetu.

Kako pa je prišel potni pert v Rim, o tem sta dve sporočili. — Jedno pravi, da je prišla Veronika v Rim, in je sama pustila ta pert ondi. Ko je sv. Peter poslal Marcijalja v Galijo za misionarja, vzel je ta seboj Amatorja in njegovo ženo Veroniko. Amator je živel kot puščaynik; Veronika je spremljalo Marcijalja po misijonih v okolici mesta Bordoza in vmerla 70 let stara.

Drugo sporočilo pravi, da je bil ta potni pert prinesen v Rim; da je bil leta 1011. postavljen altar, posvečen svetemu potnemu pertu. Pa kedo ga je prinesel, ni povedano. — Bodi temu, kakor hoče, gotovo je to, da je ta sveta relikvija v Rimu.

Svetega Tomaža Akvinskega

Razlaganje Gospodove molitve „O čenaš“.

(Dalje.)

VI. Peta prošnja:

In odpusti nam naše dolge, kaker tudi mi
odpuščamo svojim dolžnikom.

25. Svet je svetega Duha, da prosimo Boga odpuščanja grehov.

Najdejo se ljudje velike modrosti in krepkosti in ker se preveč zanašajo na svojo čednost, ne delajo modro, kar delajo, in ne pripeljejo do zveršenja, kar namerjajo. „Misli se s svetim v terjujejo“ (Preg. 20, 18.) Ali pomniti je, da sveti Duh, ki daje krepkost, daje tudi svēt; zakaj, vsaki dober svēt o človeškem zveličanju je od svetega Duha. Takrat pa je svēt človeku potreben, keder je v britkosti, kaker svet zdravnikov, keder je kedo bolan. Zato tudi človek, ko je dušno bolan po

grehu, išči sveta, da ozdravi. Da je pa svet grešniku potreben, kaže Daniel (4, 24): „Moj svēt ti bodi prijeten, o kralj: Svoje grehe z miloščinami odkupi.“ Najboljši svēt zoper grehe je torej miloščina in vsmiljenje, in zato uči sveti Duh grešnike prositi in moliti: „Odpusti nam naše dolge.“ Dolžni pa smo Bogu to, kar smo vzeli od njegove pravice. Pravica Božja pa je, da izpolnimo njegovo voljo predpostavljajoč jo svoji volji. Odtegujemo torej Bogu njegovo pravico, ko predpostavljamo svojo voljo njegovi volji in to je greh. Grehu so torej naši dolgje. Svēt svetega Duha je torej, da prosimo Boga odpuščenja grehov. In zato pravimo: „Odpusti nam naše dolge.“

26. Peta prošnja nas uči, da bodimo vedno v strahu in ponižnosti.

Pri teh besedah pa moremo troje premišljevati. Pervo je, zakaj se godi ta prošnja, drugo, kako se izpolnjuje, tretje, kaj je potrebno od naše strani, da se izpolni. Glede prvega je vedeti, da moremo iz te prošnje poznati dvoje, kar je potrebno ljudem v tem življenju. Eno je, da bodi človek zmirom v strahu in ponižnosti. Neki ljudje so bili namreč tako prevzetni, da so djali, da more človek živeti na tem svetu tako da se more sam od sebe varovati greha. Ali to ni nikomer dano, kaker samemu Kristusu, ki je imel duha ne na mero, in blaženi Devici, ki je bila polna milosti, v kateri ni bilo nobenega greha, kaker pravi sveti Avguštin: „o kateri (namreč Devici) nočem, da bi se govorilo, ko gre za greh“. Mej drugimi svetniki pa ni nobenemu dano, da ne bi bil storil vsaj odpustljivega greha. „Ako porečemo, da nimamo greha, sami sebe motimo in resnice v nas ni.“ (1. Jan. 1, 9.) In to se dokazuje tudi s to prošnjo. Gotovo je namreč, da se spodobi vsem, tudi svetim ljudem moliti očenaš, v katerem se pravi: „Odpusti nam naše dolge.“ Torej se spoznajo in pripoznajo vsi za grešnike ali dolžnike. Če si torej grešnik, se moraš bati in poniževati se.

27. Ta prošnja goji v nas upanje.

Drugo je, da živimo zmirom v upanju; zakaj, čeravno smo grešniki, ne smemo obupati, da nas obupanje ne pelje v večje in različne grehe, kaker pravi apostelj: „Keteri so obupajoči

sami sebe izdali nesramnosti v doprinašanje vse nečistosti.“ (Ef. 4. 19). Zato je jako koristno, da zmirom upamo; zakaj, kaker koli je človek grešnik, mora upati, da mu Bog odpusti, če se popolnoma skesa in spreoberne. To upanje pa se v nas vterjuje, ko prosimo: „Odpusti nam naše dolge“. Pa to upanje so podirali novacijani, ki so rekli, da niso nikoli dosegli vsmiljenja, kateri so po kerstu kedaj grešili. Ali to ni res, če Kristus resnico govori, ko pravi: „Ves dolg sem ti odpustil, kersi me prosil.“ (Mat. 18, 32). Keder koli torej prosiš, dosežeš lahko vsmiljenje, ako prosiš s kesanjem nad grehom. Tako torej iz te prošnje vstaja strah in upanje, ker vsi grešniki skesani in spovedujoči se vsmiljenje dosežejo, in zato je bila potrebna ta prošnja.

28. Zadolženje se po kesanju, časne kazni pa tudi po odpustkih odpuščajo.

Glede drugega je vedeti, da je v grehu dvojno, namreč zadolženje, s katerim se razžali Bog, in kazen, ki se mora prebiti za dolg. Ali zadolženje se odpušča po kesanju, ki je združeno s sklepom spovedati se in zadostiti. „Jaz sem dejal, izpovedal bom proti sebi svojo krivico Gospodu, in ti si odpustil brezbožnost mojega greha.“ (Ps. 31, 5). Ni torej treba obupati, ker je k odpuščenju zadolženja zadosti kesanje z namenom spovedati se. Ali morebiti kedo poreče: Ako se odpusti greh po kesanju, hčemu je potreben duhovnik? Nato je odgovoriti, da Bog po kesanju odpusti zadolženje in večna kazen se spremeni v časno; pa zato ostane zavezan k časni kazni, tako da, ke bi vmerl brez spovedi, ne da bi jo bil zaničeval, temuč ker bi ga smert prena-glila, bi šel v vice, katerih kazen je, kaker pravi sv. Avguštin, jako velika. Kedar se torej izpoveš, te duhovnik odveže te kazni z oblastjo ključev, kateri se podveržeš v spovedi.*) In zato je rekel Kristus aposteljnomo: „Prejmite svetega Duha; katerih grehe odpustite, tem se odpuste, in katerih zadržite, so zadržani“ (Jan. 20, 23.) Zato se mu odpusti nekoliko tiste kazni, keder se kedo izpove, in podobno, keder se drugič izpove, in mogel bi se tolikrat iz-

*) V tem nauku je zmeta, ki jo je sv. Tomaž pozneje preklical; glej katekizem.

povedati, dokler bi se mu vsa odpustila. Našli so pa nasledniki aposteljnuy drugi način odpuščenja te kazni, namreč dobrote odpustkoy, ki veljajo temu, ki je v ljubezni, toliko, koliker pravijo in za koliker se naznanjajo. Da pa to papež more, to je zadosti očitno. Zakaj mnogi svetniki so mnogo dobrega storili v korist cerkve. Podobno so zasluženje Kristusovo in blažene Device kaker v zakladu, od koder morejo papež in katerim on to izroči taka zasluženja deliti, kjer je potreba. Tako se torej odpuščajo grehi, ne samo kar se tiče zadolženja po kesanju, temuč tudi, kar se tiče kazni, po spovedi in po odpustkih.

(Konec prih.)

VSAKDANJI KRUII.

11. Za mesec november — listopad.

1. Znanstvo svetnikov je: delati in terpeti. Tako so dospeli v veličastvo. Ako tudi mi za Boga in z Bogom močno-serčno in stanovitno terpimo, bomo tudi mi dosegli svetost in veličastvo.

2. One, katerim smo naklonjeni, v vsem opravičujemo, one pa, ki jih ne maramo, v vsem grajamo, naj store karkoli.

3. Rajši moramo vmreti, kaker premišljeno grešiti; ako smo pa že grešili, moramo rajši vse zgubiti ko pogum, upanje, zavednost.

4. Stori, koliker moreš, da se ne opravičuješ, kader te grajajo ali pregreška dolže, in naj bo še tako majhin. O kako koristna je ta vaja!

5. Pobožnost je zmirom v nevarnosti, dokler si navezan na plese, igre, družbe; vse to je po naravi čednosti nasprotno.

6. Obračaj poglede na Boga, in obračaj jih na sebe, in nigdar ne boš videl ne Boga brez dobrote, ne sebe brez uboštva.

7. So neketere osebe, ki so sicer pobožne, toda mudne. Dobro, — kader si opravil molitev, obračaj drugi čas v delo in opravila, ki ti pripravljajo pot v nebesa.

8. Že po naravi radi pokrivamo lastne napake; čemu nas pa tako veseli, da odkrivamo napake drugih?

9. Veliko koristniše pobiljšuješ napake serca, ako ga miluješ, kaker pa, ako ga iz gorečnosti grajaš.

10. O srečne britkosti, ki nas spominjajo, da se zatekajmo

k nebeškemu tolažniku; zakaj v sreči tako lahko pozabljamo Boga, in le v nesreči iščemo pri njem pomoči in tolažbe.

11. Preveč visimo na lastnih navadah in vajah, in prelahkomišljeno grajamo ravnanje drugih, in zaničujemo ga, ako ni po naših mislih.

12. „To bi rad, ono bi rad, boljši bi bil tu, boljši tam.“ Vidiš, to je skušnjava, Bog ravna z nami, in ve boljše ko mi, kaj dela.

13. Veliko jih ne napreduje, ker svojemu dušnemu vodniku odkritoserčno ne odkrijejo tiste strasti, ki je prava korenina vseh njihovih pregreškov.

14. Pazi da svojega bližnjega ne boš ne zasramoval in ne žalil; kaj lahko se hudo pregrešiš z zaničevanjem in sovraštvom.

15. Prava ljubezen božja ne terpi tekmeča; v nas noče vladati neomejena, in ako sama vladati ne more, nas zapusti popolnoma.

16. Čast poštenih ljudi je pod varstvom božjim. Ako včasih dopušča, da jim jo napadajo, naj se vadijo v poterpežljivosti, vender ne dopušča, da jim jo uničijo, ampak da se berž spet pokaže.

17. Čemu se vznemirjamo, keder grešimo pred drugimi? Kaj ni bolje, da nas spoznajo, kakeršni smo, to je, nepopolne ljudi?

18. Meso mertviti je dobro; veliko boljše pa je še, da očiščujemo serce nerodnih nagnenj.

19. Nekoristno je spovedovati se greha, četudi majhinega, ako nimamo tudi sklepa, ogibati se ga.

20. Naš Gospod nam daje svoj mir tudi na tem svetu, ako se le ponižujemo, in ako v boju poterpežljivo izderžimo.

21. Pobožnost ima le eno — in to je Bog; ima pa več načinov služiti mu, po različnosti stanov.

22. Ako si bil na koga jezen, popravi to napako prej ko prej, in sicer s pohlevnostjo do tistega človeka.

23. Delo ljubezni je, ako kričimo, keder se bliža volk ovcam. Tako tudi ne molčimo, keder imajo sovražniki božji in cerkveni priložnost škoditi.

24. Po grehu je obupanje največe hudo, ki more človeka zadeti.

25. Človeška razumnost ni drugega ko mravljišče laži in nekoristnih besedi.

26. Splošno pravilo: Sodi zmirom dobro o tem, kar vidiš, da drugi delajo, imaj, koliker moreš, poterpljenje ž njimi, in moli zanje.

27. Ne mislimo, da moremo biti brez pregreškov, dokler smo v življenju; to je nemogoče: ali učimo ali se učimo, zapovedujemo ali bolgamo, zmirom ostanemo ljudje.

28. Veselimo se, če drugi dobro delajo, še celo pomagajmo jim po močeh; Bog je morda po drugih bolj poslužen kakor od nas.

29. Mož brez pobožnosti je neotesan, divji, terd; ženska je slaba in v nevarnosti, da lepo čednost zatemni. O kako koristna je pobožnost!

30. V svojih opravilih delaj premišljeno in enakomerno, da jih poprej in dobro opraviš; kajti v prenačlenosti se bodo opravila ali slabo izverševala, ali pa tako zamotala, da jih ne bo konec.

Marijina hišica v Loreti.

(Konec.)

Na levo od stolne cerkve stoji apostoljska palača, zares kneževsko poslopje, veličasten spominik tedanjega in sedanjega stavbarstva, postavljeno v krogovitem slogu. Palača objema stolnico z dvema zidoma, da je na sredi lep 4voglata prostor.

Na tem 4voglatalem prostoru stoji pred cerkvijo velikanski bronast kip papeža Siksta V., ki so mu ga postavili Lorečani in drugi, ker je bil veliko dobrega storil za mesto in pokrajino.

Prav na tistem mestu občuduješ lep marmornat samotičen vodnjak, okrašen z osmimi vlitimi podobami.

Na palači je napravljeno pomolje; s te višave se ti očira prekrasen razgled po okolici. Na desni, pol ure daljave vidiš valove Jadranskega morja. Na levi se sterma vzdiga Rekanat. Pod teboj, na obronku, zelene smokve in murve. V dolini, ki je precej dolga, se vspenjajo terte, ter se dalje pomikajo od drevesa do drevesa.

Prav pred teboj, na homcu, višuje mestece Fidardo, zdolaj teče rečica Musone, oboje znamenito zavoljo tega, ker je tu palo (18. sept. 1860) hrabno kerdelo papeževih vojakov, premaganih od Pjemontezov.

Prijazni redovniki razkazujejo boljemu obiskovavcu tudi zakladnico. V tem prostoru je bilo shranjeno svoje dni silnobogastvo. Denes ga ni toliko. Leta 1798 so prišli Francozi, ti so pobrali skoro vse zaklade iz sv. hišice in zakladnice, in seboj odnesli. Dragocenosti v Loreti so bile tolike, da jih na vsem svetu nisi mogel najti večih. Neki necerkveni pisatelj, cerkvi neprijateljski mož, Misson, popisuje, konec 17. stoletja, zakladnico in blago v nji tako :

„Zaklad se hrani v velikanski dvorani. 17 velikih omar z dvokrilnimi vratni stoji ob stenah. Zakladnica, kaker tudi obrobki, so pokriti s kiparinami, in obilno pozlačeni. Strop je napolnjen sè slikami, ki so jih naslikali najslavniši mojstri italijanski, in ki imajo same vže prav veliko vrednost. Darovi iz srebra, liki udov, po sveti Devici ozdravljenih, svetilke, svečniki iz te kovine, teh še vrednih niso cenili, da bi jih spravili v omare ; stali so vse križem na dolgih širokih dragocenih mizah, ki so postavljene nekaj ob stenah nekaj po sredi dvorane. Skrinje so bile napolnjene samo s čisto zlatino in dragimi biseri, ali z vazami in nakitjem, ki je še dražje od zlata. Ne spuščam se v nadrobno, to bi presegalo vsaki spomin. Da moreš doumeti, kako se je v tej zakladnici svete Device nagermadilo toliko bogastva, moraš pomniti, da so sem znašali zaklade skozi 4 stoletja vsi vladarji, vse deržave, ki so papeža priznavale svojega cerkvenega nadpastirja, in da v podarjevanju drugi drugega prekaša.“

V sveti hiši je viselo pred Marijino podobo za altarjem 23 svetilk iz suhega zlata, 47 drugih srebernih v ostalih delih sv. hiše, 24 pred altarjem oznanjenja in vse na okolu svetih zidov. Vsega skupaj je gorelo 94 svetilnic, noč in dan, brez onih, ki so visele pred 19terimi altarji v cerkvi, in brez onega srebernega svečnjaka, težkega 80 funtov.

Iz zlata in srebra so bila izdelana omrežja pri vratih. 12 likov otrok, iz suhega zlata, še več srebernih, viselo je okolu dolbine, v kateri stoji podoba Matere božje. Eden teh zlatih otročjih kipov, dar Ludovika XIII, je bil težak 24 funtov ; otrok je ležal na blazini, katero je deržal srebern angelj, ki je tehtal čez 300 funtov. Dve zlati kroni, obsejani z dijamanti, darilo tudi tistega kralja, ste bile nad glavo svete Device in Jezuščeka. Kip je bil olepšan s predragimi kameni, z biseri, z dragocenostmi največe vrednosti ; in altar je bil s takimi vrednostmi tako-

rekoč ves pokrit. Sveti zidovi okolu ognjišča so se kar gubili pod obljubili in darili, katerim so prisodili to častno mesto.

Tako dragoceni, tako mnogoštevilni so bili darovi, da bi sami napolnjevali knjigo, ke bi jih hoteli popisovati.

Vse te dragocenosti so Francozi v prevratnih letih odnesli in zapravili; le malo jih je bilo otetih in nazaj postavljenih.

Tudi naše stoletje ne zaostaja v hvaležnosti do Matere božje loretanske. Veselega serca prinašajo romarji darove Mariji Pomočnici. Sveta hiša ima zopet svoje svetilke, Marijina podoba svoje dijamante, bisere, zlate in sreberne nakite in krone. V zakladnici je 69 omar, polnih predragocenih obljubil. Največ je svetega posodja in lepotičja. Poleg daril papežev stoje ona kraljev. Omeniti je treba tri zlate kelihe: Pija VII, Pija VIII, Pija IX. Pij VII je doživel veselje, da je sv. hišici vernil (l. 1804) oni sloveči biser, ki je bil iz vzhodnih krajev, in ki ga je nekoč kerščanski ribič našel v indovskih vodah, in na katerem je bila vtisnjena podoba s. Device in otroka Jezusa.

Dandanašnji oskerbljuje svetišče lovretansko in njegove dohodke piemonteška vlada. Da se oskerbljuje sv. hiša, in da se vzdržujejo njeni mnogi služabniki, za to se daje 380 tisoč frankov. Leta 1863 pa je bilo vender primankljaja $\frac{1}{2}$ milijona frankov. To so prizadeli posvetni opravniki; vernih darovi se verste pa tudi bolj poredkoma, ker ne izročajo radi svojega denarja cerkvi sovražnim oskerbljevcem. —

P. H. M.

Velikansko romanje v Padovo.

Padovanski tjednik „Il foglietto della domenica“ piše:

Ni mogoče na tanko popisati prizora, kateri se je videl v Padovi, posebno v baziliki sv. Antona, v nedeljo dne 16. septembra t. l. Vže en dan prej so začeli prihajati romarji, mej katerimi jih je bilo mnogo, ki so prišli peš po dvesto kilometrov. Vsi so hiteli naravnost k „Svetniku,“ kjer so kleče pred shrambo sv. Antona molili rožni venec in peli litanije in druge pesmi.

Ko so se v nedeljo ob štirih zjutraj odperla cerkvena vrata, je bil ves prostor pred baziliko napolnjen ljudi, ki so skerbno čakali yže delj časa, da bi dobili prostora v cerkvi za sv. obha-

jilo in sv. mašo. Bili so se namreč, da jim v taki ogromni množini ne bode mogoče prejeti sv. obhajila.

V kratkem je pa prišlo v mesto toliko romarjev po različnih železnicah iz Basana, Benedek, Treviža, Feltre, Vidma, da se ni bilo mogoče voziti po ulicah, ki peljejo k baziliki. Vlaki iz Pontebe, Čedadada in Feltre so za kako uro zakasnili, tako da je več duhovnikov maševalo popoldne in tudi dosti ljudi obhajalo se. Ob 2. popoldne so se brale zadnje sv. maše in ob 3. so se zadnji romarji obhajali.

Bazilika sv. Antona, v kateri lahko stoji 12 tisoč vernih, je bila neprenehoma polna, in prav tako terg in bližnje ulice. Velika cerkev in cerkev sv. Justine, kaker tudi vse druge glavne mestne cerkve so bile polne kaker ob velikih praznikih, in povsod so se spovedavali in obhajali romarji. V baziliki sv. Antona, v stolni cerkvi in še v drugih so zmanjkale presvete hostije. Sodi se, da se je v Padovi obhajalo 25 tisoč romarjev, od katerih 20 tisoč pri sv. Antonu.

Pet škofov je maševalo na oltarju shrambe sv. Antona. Namreč škof Marangoni iz Kijodže, Zamburlini iz Konkordije, Kalegari iz Padove, Polin iz Adrije, Ferulijo iz Vičence; trije od njih namreč konkordijski, adrijski in vičenski, so imeli tudi govore.

Krasno je pa končala slovesnost. O poldne so padovski škof blagoslovili najpred eno društveno zastavo (v prezbiterju jih je bilo petnajst postavljenih) in po izpostavljenju presv. rešnega telesa so začeli slavnostni govor s kerščanskim pozdravom: Hvaljen bodi Jezus Kristus, na kar je ogromna množica romarjev odgovorila: Na veke! Po krasnem, ginljivem in učenem govoru o božanstvu našega gospoda in zveličarja Jezusa Kristusa, so povabili vse pričujoče, naj za njuni glasno ponavljajo zdihljeje polne vere in vdanosti do božjega zveličanja.

Na to je bil „Te Deum“ in trojni blagoslov se sv. rešnim telesom, keterega so dali kijodžijski škof. Slovesnost je tako končala okoli ene ure popoldne, ali romarji so do noči prihajali v cerkev, in ogledovali shrambo „svetnikovo“, bogato in dragoceno kapelo „zaklada“ in vse druge znamenitosti.

Ta shod bo ostal v spominu Padovancem. Nihče se ne spominja enakega.

Treba je pa opomniti, da se je moralo to romanje razdeliti

na polovico za prihodnjo nedeljo (23. sept.). Železnični vlaki so pripeljali v Padovo čez 20 tisoč romarjev, in skoraj ravno toliko jih je prišlo peš ali pa se z vozom pripeljalo.“

Ravno ta list nadaljuje: „Tudi denes 23. sept. je pri nas spodbudljiv prizor ogromnega romanja k sv. Antonu. To je druga polovica prejšnega romanja, ker za v nedeljo ni moglo ravnateljstvo železnic toliko vozov pripraviti, koliker jih je bilo potreba. — V pondeljek 17 je bilo lombardsko romanje, katero je vodil mons. Spingardi. Ta shod je štel kakih 2000 romarjev bogatega stanu, kateri so od postaje do „svetnika“ počasi hodili z odkrito glavo, molili in pobožne pesmi peli. Celo liberalni listi so kar osupnjeni ter se vprašujejo: smo li v srednjem veku, v časih križarskih vojska!“

Temu velikanskemu romanju je dalo povod padovansko gledališče, ki je letos, prvo na Beneškem, predstavljalo neko malopridno igro o našem zveličarju, ki jo je sestavil neki laški bogotajec po imenu Bovio. Duhovstvo po Beneškem se je na to kar vnelo za božjo čast, in v malo dnevih navdušilo toliko ljudstva za to romanje k sv. Antonu, da bi se očitno in sijajno zadostilo božjemu razžaljenju.

P. H. R.

Pripročilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo pokojni udje 3. reda skupščine mariborske: Jera Planinšek iz Kozjega, Jera Grilj iz Ljutomera, Frančiška Šmid od Sv. Lovrenca v Puščavi. Neža Harič iz Maribora, Julijana Herič iz Maribora, Frančišek Kozar od Sv. Križa pri Ljutomeru, Neža Roškar od Sv. Jakoba v Slovenskih goricah; klanjske: Neža (Elizabeta) Jagodič iz Bizeljskega na Štajerskem; goriške: Ana (Elizabeta) Leban iz Gergarja, Marija (Marjeta) Janček iz Gorice; kobariške: Marija (Ana) Kafol v Susidu; tomajske: Neža (Frančiška) Černe (zgledna tretjerednica † 7. okt.); ločniskke: Rahela (Katarina) Perko, Uršula (Leticija) Jančič, Katarina (Avgustina) Jančič; nazarske: Magdalena (Barbara) Pošebal, Helena (Cirila) Stermčnik, Neža (Frančiška) Grahor, Marija (Elizabeta) Kolar, Marija (Ana) Verhovnik, Marija (Elizabeta) Sitar, Marjeta (Ana) Kolenc; prečastiti gospod župnik na Rečici Matija (Frančišek) Kertna † 13. septembra t. l.

Dalje se priporočajo v pobožno molitev: I. Br. iz Cerovega, da bi jo Bog na priprošnjo sv. Antona rešil hudih dušnih bolečin in skušnjav; K. A. P. na Dolenjskem za pomoč v veliki zadregi; Katarina Butolen, tretjerednica iz Žetal, za ozdravljenje; M. S., tretjerednica v Mariboru, priporoča svojo prijateljico, da bi se spreobrnila in v 3. red stopila; Fr. K., tretjerednica v P., svoje domače in sebe v dušnih in telesnih potrebah; neka oseba iz Ipave, da bi ozdravela na pameti; neki tretjerednik na Ogerskem svojo bolno mater; neka mati svojega sinu, da bi se po vredni spovedi z Bogom spravil; neka sestra svojega brata, ki je na krive poti zašel, da bi ga Bog razsvetlil; neka mati svojo hčer, da bi ozdravela in zadovoljnost našla; N. V. sebe in svojega moža za zdravje in dober namen in svojo hčerko, da bi bila zdrava in dorasla, ako je volja božja; neka tretjerednica svojega rajnega očeta in bolešno mater in dober namen ter da bi se zmirom po volji božji ravnala; neki stariši iz Zagorja svojo bolno hčerko, da bi ji dal Bog ljubo zdravje; neka oseba v silno hudih zadregah, da bi gdo opravil zanjo devetdnevnicu; neka žena iz Zagorja, da bi ji Bog dal zdravje; neka žena, da bi ji ljubi Bog ohranil otroke zdrave ter jim dal dar modrosti in učenosti, tudi milost misijona tamkajšni fari; J. B. da bi mogel napredovati na potu zveličanja in vredno prejemati svete zakramente; neka bolna žena za zdravje; dva sovražnika, da bi se sprijaznila; neka fara, da bi Bog odvernil bolezn, ki tam razsajajo; neki bolnik za dar stanovitne poterpežljivosti; neka žena za dar poterpežljivosti in da bi mogla po kerščansko zrediti svoje otroke in da bi ji Bog spreobrnil spridenega moža; neka tretjerednica za zdravje; neki gospodar za mir, ljubezen in blagoslov božji; neki drugi, da bi se neka težka reč srečno izešla; neka tretjerednica za poterpežljivost itd.; neka žena, da bi se ji mož spokoril; podobno tudi dve drugi; neki deček, da bi se dobro učil in rad slušal; neka oseba, da bi se ji vernil posojen denar; neka ženska za zdravje in razsvetljenje; neka tretjerednica za zdravje v glavi; I. U. za zdravje*) neka tretjerednica, ki je pobožno živela, ali zdaj se ji zelo na pameti meša, da bi ji Bog dal na prošnjo sv. Antona in sv. Frančiška Seraf. ljubo zdravje; neki tretjerednik iz Sentjanža, ki si je nogo zlomil in že celo leto bolan leži ker je že vse poskusil in zdravila nič ne

*) Dar smo zapisali za kolegij sv. Antona v Rimu. Bog poverni!

zdajo, da bi mu Bog po presladkem sercu Jezusovem in Marijinem na priprošnjo sv. Antona in sv. Frančiška dal zopet ljubo zdravje; K. S. tretjerednica libušenjske skupščine za pomoč v dušnih stiskah in težavah; neka žena priporoča dva bolna otroka, ki sta v nevarnosti pogled zgubiti, in svojega moža; neki duhovnik svojo bolno mater; neka tretjerednica za vstop v samostan; več udov nazarske skupščine v raznih potrebah.

Zahvala za vslišano molitev.

Iz Št. Ilja pri Slov. Gradcu, v začetku oktobru 1894.

Dovolite, da k dišečemu cvetju, ki se nabira v mesečnih zvezkih Vašega cenjenega lista, tudi jaz priložim za čislane brate in sestre III. reda eno cvetlico, katero sem utrgala tri tedne pred Svečnico t. l. na mogočno priprošnjo Lurske Marije Device. Dne 17. oktobra l. 1869 sem nevarno zbolela za vnetjem drobovja, kaker so zdravniki spoznali. Za moje življenje se je od te dobe začela 25 let dolga vrsta raznih mučnih bolečin, kajti poleg prve bolezni so se zaporedoma prikazale še druge kaker pljučno vnetje, vnetje na jetrah, huda mrziica itd. Dvakrat so me spravili v 3 ure oddaljene toplice — na Doberno — zaradi neugodne poti so me enkrat s posteljo vred tje prinesli. Vsled prevelike slabosti nisem prvokrat toplic celo nič rabila, drugokrat le nekoliko, a brez vsega vspeha. Po več mesecev zaporedoma so me zdravili sloveči zdravniki, Schell, Cipl. Paltauf, Tarpauer, Neckermann, toda vsi brez vsega vspeha. — Vse to se je godilo pri sv. Joštu na Kozjaku do leta 1875. — V tem letu so me premestili v Št. Ilj poleg Slovenskega Gradca. Tudi tukaj me je še vračil Dr. Hostonsky, pa se naposled odpovedal vsemu upanju. Prva leta sem še v sobi mogla včasih storiti kako stopinjo in še to večinoma prijemši. Tudi so me sprva dva do trikrat na leto ljudje podpiraje skoraj nesli v faino cerkev, ki je celo blizo mojega stanovanja, da sem bila pri sv. maši. Celih 17 let pa že nisem mogla stopiti na noge. Kaker moji udje, tako je kipelo celo moje telo vsled mučne bolezni v drobovju. V tej dobi se je moje stanje večkrat posebno shujšalo. Po več mescev nisem mogla prevzdigniti ne roke ne noge, na postelji so me morali obračati in prelagati kaker nezmožnega otroka. Trikrat sem prejela zakramente za umirajoče,

kajti silne bolečine so me tako premagovale, da sem mislila jaz, mislili drugi -- zdaj in zdaj bom izdihnila.

Čenjeni bralci in tretjeredniki, očitno mi je pripoznati, da pri tako dolgotrajni bolehnosti, večkrat neznosnih napadih, pri tako bridki skušnji trpljenja bi nikaker ne bila mogla prestati brez posebne pomoči od zgoraj. Prva leta sem bila silno nepotrpežljiva, jokala in glasno sem zdihovala. Ker sem si pa s tem svoje bolečine le še pomnožila, sem se potem poprijela drugega pripomočka, začela marljivo prebirati knjige od Krist. trpljenja in življenje svetnikov in našla svojo posebno tolažbo in veselje v pogostnem v zadnjih letih vsakdanjem sv. obhajilu. Zdravja se nisem več nadejala, kajti pred dvema letoma sem še skusila na noge stopiti, pa sem se pri postelji na tla zgrudila. Toda v božji previdnosti je bilo drugače sklenjeno.

Koncem aprila lanskega leta sem prejela več steklenic čudodelne Lurske vode naravnost iz Marijinega studenca na Francoskem. Z zaupljivim pogledom na podobico Lurske M. B. ob postelji sem vzdihnila: „O Lurska Marija Devica, eno milost mi moraš sprositi, da pridem v kratkem k Tebi, ali pa vstanem iz postelje.“

Začela sem opravljati devetdnevnicu in jemati vode. Nič se mi na bolje obrnilo, temveč še le shujšalo se je moje stanje, čutila sem še večje bolečine. Ali terdnega zaupanja nisem zgubila, nadaljevala sem pričeto pobožnost in nisem osramotena bila. Čez tri mesce se vzdignem iz postelje in grem do vrat, potem zopet v posteljo nazaj. Tako mi pripoveduje zjutraj strežnica — a jaz sama sem se le toliko zavedela, da sem se po noči v postelji odevala. Koj tisto jutro, ko sem sama bila, se spravljam iz postelje, stopim na noge in šla sem popolnoma lahko po izbi sem ter tje in še dalje zunaj sobe. Vendar pa še sem čutila velike bolečine v drobovju, torej še nisem mogla z vsem hoditi. Pričeto pobožnost sem še s toliko večim zaupanjem nadaljevala, ker sem čutila, da ozdravim. In glejte, tri tedne pred Svečnico so bolečine ponehale, čutila sem se močno in krepko ter prosila za potrebno obleko. Začela sem hoditi ter se od tiste dobe sedaj že čez pol leta radujem nad krepkim zdravjem. Veselje, katero sem občutila na velikonočno nedeljo, ko sem od leta 1869 slišala v cerkvi prvokrat peti aleluja, ne morem popisati; solze sem pretakala med celo sv. mašo. Od vel. noči grem lahko vsaki dan v cerkev, opravljam

pa tudi doma lehkotno razna težka dela. Ljudje, ki so me prvokrat na prostem zagledali, so se prestrašili kakor pred človekom, ki je od mrtvih vstal. —

Opravila sem že več božjih potov, kamer sem se že pred več nego 20. leti zaobljubila. Bila sem pri sv. Križu pri Spodnjem-Dravogradu, kjer sem 11. ur hoda v klanec celo lahko šla. — Dvakrat sem obiskala Slomce pri Sv. Martinu poleg Slovengradca. Nastopila sem daljno pot v Griže h krasni na visoki grič postavljeni cerkvi posvečeni Lurski Materi božji. — Od tod sem ob enem obiskala znamenito romarsko cerkev M. B. v Petrovčah. —

Bodi torej Bogu in Lurski materi Božji čast in hvala za prejeto ljubo zdravje, in še za večkrat uslišana molitev. Vam pa cenjeni soudje tretjega reda, v pogum. da trdno zaupajte v mogočno priprošnjo Lurske Matere Božje. —

Terezija Kolečnik
tretjerednica.

Iz Idrije, 22. vinotoka 1894.

Bila sem skraj 5 mesev bolna. Zdravnik mi ni dal veliko upanja, da ozdravim. Opravljala pa sem šestnedeljsko pobožnost v čast sv. Alojzija in sem obljubila v Cvetju naznaniti, ako bom uslišana. Toraj izrekam naj toplejšo zahvalo temu velikemu pomočniku, ker vem da na Njegovo priprošnjo sem ozdravela; čeravno še ne popolnoma. Kedor koli je v stiski dušni ali telesni, naj se priporoča temu toliko ljubemu svetniku, sv. Alojziju, in gotovo ne bo zastonj njegova molitev. Kedor koli ima priložnost, naj opravi to pobožnost, šest nedelj sv. Alojzija, in bode videl veliko korist in milost, ki jo bode dosegel na prošnjo tega svetnika. Priporočim se pa še v molitev, da bi zadobila popolnoma zdravje, ako je Božja volja. A. S.

Z Notranjskega, 31. vinotoka 1894.

Ker smo že večkrat v svojih nadlogah skusili pomoč Presv. in prevsmiljenega Srca Jezusovega, po priprošnji naše ljube Gospe, sv. Jožeta in sv. Antona Padovanskega, smo tudi v tem letu dvakrat v zelo britkih okoliščinah se zatekli k Presv. Srcu Jezusovemu in imenovanim priprošnjikom. Opravili smo namreč devetnevnicu ter obljubili uslišanje v „Cvetju“ neznaniti, in v kratkem, času se nam je obrnilo na bolje.

Naj bo toraj vekomaj hvaljeno, moljeno, in ljubljeno Naj-

svetejše Srce Jezusovo, in češčeni naj bojo naša ljuba Gospa, sv. Jožef, in sv. Anton!

Družina K.

Iz Zagreba, 24. okt. 1894.

Antonija Šulak je bila težko bolna ter se je morala dati operirati. Ali boječ se take nevarnosti je opravila prej devetnico na čast neoskrunjenega spočetja blažene Device Marije in obljubila, da bo v „Cvetju“ dala oglasiti, ako se ji operacija srečno izide. Mati božja ji je pomogla in ozdravela je.*)

Iz Kozjega.

Moj predragi soprog se je bil obljubil na božjo pot v Marija-Celj in vslušano je bilo, za kar je prosil Marijo. Pa, žalostno! zdaj ni hotel nič vedeti več o svoji obljubi. Ali nato je šel žegen božji od naše hiše in prišla je šiba in nas hudo tepla dve dolgi leti. Jaz uboga družinska mati 10. otrok sem na svet svojega častitega spovednika prosila presv. serci Jezusovo in Marijino, sv. Jožefa, sv. Antona in vse svetnike in svetnice božje in tudi verne duše v vicah, da bi po njih priprošnji vsmiljeni Oče nebeški odložil železno šibo ter nam dal svojo milost. In Bogu bodi hvala, Mariji, sv. Jožefu, sv. Antonu in vsem svetnikom in svetnicam božjim in vernim dušam v vicah, pa tudi serčna zahvala mojemu spovedniku, ki so tako goreče prosili za nas božje pomoči, 13. avgusta je opravil moj mož božjo pot in vslušani smo, k naši hiši se je povernil blagoslov božji.

A. J.

Nadalje naznanjajo svojo hvalo Bogu in njegovim svetnikom: J. U., tretjerednica celjske skupščine za večkratno vlišanje; Fr. K. na Notranjskem za neko veliko milost; A. P. K. za popolno ozdravljenje; J. R. iz Radgone za ozdravljenje bolne noge; G. od Sv. Lucije, da se je neka zadeva, ki se tiče tamkajšne duhovne občine, srečno zveršila; iz Šent Jurija ob j. ž. za ozdravljenje hude bolezni po Mariji pomočnici na Brezju; neka tretjerednica za zdravje; neka tretjerednica za vslušano molitev v dušnih in telesnih stiskah in potrebah; neka mati Mariji, prečisti Devici, in sv. Egidiju za ozdravljenje sinovo; predstojnica 3. reda za ozdravljenje po pomoči Matere božje ter sv. Frančiška in Antona; več udov tretjega reda se zahvaljuje ljubemu Bogu za zdravje in pomoč v raznih potrebah.

*) Dar smo zapisali za kolegij sv. Antona v Rimu. Bog poverni!

pé'lj, razu'm, stáržé'n, strélj'a'j, stremé'n, teča'j, škralu'p, večér; božja'st, čelju'st, četár't, jesé'n, kokó's, kori'st, (lj'úba'v)¹⁾, modró'st, obi'st, pomla'd, pomó'č, pošá'st, pové'st, slabó'st, skopó'st, zaví'st, žíva'j; trozložni; izgó'vor, pogó'vor, pregó'vor, prija'tè'l, koló'vrat; pripó'vè'st, zapó'vè'd.²⁾ Razen teh sestav³⁾ so primeri po predlogu (proklitiki) nazaj potegnjenega povdarka pri teh besedah redki: s kô'renom izpúli'ti, k ô'blakú zvoní'ti, za ô'blak í'ti, na vé'čer, na pómó'č, na spóm'lad, na jé'sen.

3. Samostavniki srednjega spola: blagó', jútró'.⁴⁾ klop'kó', mesó', nebó', prósó', sè'nó', srebró', zlató', morjé', poljé', sár'cé', é'revó', drévó', koló', okó', peró', slovó', teló', nhó', uljé', imé', prasé', sviné', žrèbé'; rod.: blaga', jútra', klop'ka', mesa', neba', prosa', sèna', sreb'ra', zlata', morja', polj'a', sár'ca', é'revé'sa, drévé'sa, kolé'sa, očé'sa, peré'sa, slové'sa, telé'sa, uljé'sa,⁵⁾ imé'na, prasé'ta, sviné'ta, žrèbé'ta; jezé'ró',⁶⁾ gradí'vó', pecí'vo, predí'vó', sočí'vó'. Trozložnice imajo ta naglas vse na dalje; dvozložnice pa imajo v daj. mestn. in orodniku ed. ' na prvem zlogu: bla'gú;⁷⁾ v mn. je navadno: é're'va, klò'p'ka, kò'la; očí'. S predlogi: v ó'kò, v ó'čí, za ú'hò, na mò'rje, na pó'lj'e, v sár'ce, iz sár'ca,⁸⁾ v í'menú,⁹⁾ sà sí'vè'som.¹⁰⁾

4. Mnogi samostavniki ženskega spola, ki so imeli po staro naglas v ed. im. na končnici -a', imajo zdaj pri nas ' na končnicah -ó' (tož), -é' (dv. im. in tož), -é' (mn. im. in tož), -a'ma in -a'mi: nogó', nogé', noga'ma, noga'mi; s predlogi: na nò'go, pod nò'ge. Taki samostavniki so vsi, ki imajo ali še zdaj povdarjeno končnico -a' ali pa é' ali ó'¹¹⁾ v predposlednjem

¹⁾ Da je pri nas domač, bi se izgovarjala ta beseda, kakor kaže hervaščina in ruščina: lj'ú'bá'v, lj'ú'bí (iz: lj'ú'b'vli)

²⁾ Pa: učénó'st; pač umesto: učé'nost.

³⁾ Prija'tè'l se ve da v resnici ni sestavljena beseda, ker je pri koren, ne predlog.

⁴⁾ Poleg navadnega ju'trò v Ribn. v rabi.

⁵⁾ Namesta ušó'sa mislim, da sem slišal le ušé'sa.

⁶⁾ Navadno jé'zerò po: na jé'zerò, na jé'zerú

⁷⁾ Kastelec Nub. zyl 211 ima dajalnik: „morjú“; Truber ima v postili I. 38 obo: „nevernima ferzei“; mestnik s povdarkom na končnici je v starih pisavah semtertja najti, tako Trub. p. st. I. 11; „na ton Poloi“.

⁸⁾ Naši pesniki pravijo raji: v sár'cé', iz sár'ca', ker ne vejo na sá'r'ca druge rime ko bá'r'ca. Tudi v navadnem banju in govorjenju se že posnema to naglaševanje, ki bi bilo opravičeno le, ako bi se govorilo o kakem nenavadnem, n. pr. naslíkanom sercu.

⁹⁾ V í'menú imó'ti koga' pomeni: o ló'm govori'ti.

¹⁰⁾ Trub. post. I. 185: „S' fluvetsom govorit“ (Mit Respect zu melden); prim. post. II. 165: „na télefsu“ (t. j. na té'lesu)

¹¹⁾ Ako ima taka beseda tri zloge, bi pričakovali' na srednjem, ali govori se na poslednjem (ako se dotični padeži ne ravnajo, kar je navadnije, po imenovalniku edinstva): deželó', sramotó' (Dalm. Jud. lyft), žl-vlnó'.

zlogu v imenovalniku in verhu teh tudi v §. 20 pod št. 8 navedeni.¹⁾ — V mn. rod. imajo na vcepljenem *a* (iz *ò*) naglas': dása'k, igá'l, igá'r, konopa'lj',²⁾ meta'l, náča'k, ova'c, páša'k,³⁾ prošá'nj',⁴⁾ trésa'k.

5. Vže v ed. imen. in nadalje v vseh padežih imajo naglas' na drugem zlogu (pervotno je bil na prvem): dobró'ta, gorkó'ta, siró'ta;⁵⁾ izdáj'a, nadlé'ga, nadló'ga, nava'da, obló'da, ogra'da, osó'ra, oža'ga, podla'ga, podló'ga, podó'ba, pokó'ra, poró'ka, posó'da, potre'ba, preglá'vica, prista'va, prodáj'a, Sodár'žica, sokár'vca, sosé'da, zabé'la, zagó'jzda, zalé'ga itd. Predlog (proklitika) potegne naglas' k sebi v redkih primerih: h pō'roké'ibi, na pō'sodo dá'ti, na prō'dáj (iz: na prō'dajo)⁶⁾ Na predlogu je ostal' v vseh padežih v: prē'vita = previt *Wiede*, m. Valj⁷⁾

6. Mnogi pridevniki nedoločne oblike v ed. imen., dv. in mn. imen. in tož. moškega in srednjega, v ed. tož., dv. in mn. imen. in tož. ženskega spola: blé'd, blédó'; bléda', blédě'; blédi', bléda'; blédó', blédě', blédě'; tako nadalje: cé'l, cé'st, évár'st, dra'g, gár'd, glu'h, gúj'il, gól', gó'st, grób, hu'd, lé'n, lé'p, mla'd, ná'g, prō'st, pu'st, skó'p, slá'n, siép, stárm su'h, svét, tárd, to'l'st, zla't, ží'v; bola'n, bolnó' itd.; tako: dolža'n, droba'n, glasa'n, gnoja'n, goda'n, gora'k, gre'njá'k, hlada'n, hoda'n, kása'n, (krasa'n),⁸⁾ krépa'k, krota'k, lága'k, ljú'da'n, másta'n, meka'k, moča'n, plaša'n, praša'n, pota'n, rosa'n, sárča'n, skárba'n, skoča'n, slada'k, slasta'n, solza'n, straša'n, svi'ta'l, šiba'k, táma'n, tána'k, tesa'n, teža'k, uča'n, vedró'⁹⁾, volja'n, želja'n, života'n.

(Dalje prih.)

¹⁾ Tu navedeno besedo *gró'da*, *pošta*, *roka*, *vojska* bi šlo, ako gledamo le na našo slov. nščino, v §. 19, št. 1., kjer se *pošta* in *roka* res navaja; ali ker imajo v herv. dolg samoglasnik v korenu, smo jih omenili tudi na tem mestu. Dostaviti bi bilo: *ra'na*, *živi'na*, *stré'la*.

²⁾ Na *Krasu*.

³⁾ Za: *páča'k* od *páška* = *páčka*.

⁴⁾ Kastelec, *Navuk Cheistianski*, str. 241: „*prohalo*“.

⁵⁾ Ti imenovalniki so sprejeli naglas' tožilnika.

⁶⁾ Prim. V *Podgoró*, v *Nabréžino* (tam izgovarjajo menda: v *Nabréžn*), ali: iz *Podgoró*, iz *Nabréžine*.

⁷⁾ V drugih primerih je prvotni v predlogu spremenjen v': *pré'gráj'a*, *pó'dlaka* (iz „*podvlaka*“), *ra'zstava*, *só'ržica*, *zaré'za* (pó'leg navadnejega: *zaró'za*).

⁸⁾ Sed j priljubljena pesniška oblika. Da je beseda domača, ne vem, ali se ne bi reklo *krá'san*, *krá'sna*, *krá'snó*; ruščina kaže, da je bil poudarek prvotno na končnici, in to potrjuje tudi navadna serbska izreka *krá'san*; vendar poznajo Serbi tudi *krá'san*, kar bi dalo naše: *krasa'n*.

⁹⁾ Moški spol ni v rabi; izgovarjal bi se *veda'r*, ali ker se po nekaterih krajih v vseh gori omenjenih primerih govori á' *nam. a'*: *veda'r*. Zraven *topló'* sem slišal *topá'l*, dosledno bi bilo *topá'l* ali *topá'l*.